

Jeremiás próféta igája

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Jeremiás 16:1-13; 27:1-18; 28; Dániel 4:25;
Hóseás 1:1-3; 2Timótheus 4:3-4

„Mondja vala pedig mindeneknek: Ha valaki énutánam akar jöni, tagadja meg magát, és vegye fel az ő keresztjét minden nap, és kövessen engem” (Lk 9:23).

Amint láttuk, Isten prófétái nem csupán szavakkal prédikáltak, hanem szimbolikus cselekedetek által is. Máskor a próféták életük példáján keresztül tették érthetővé üzenetüket. Jeremiást újra elhívta az Úr, hogy „átélje” az üzenetét, amelyet közvetítenie kellett: egy fából készült igát kellett viselnie.

„Így szól az Úr nékem: Csinálj magadnak köteleket, és jármot és vedd azokat a nyakadba” (Jer 27:2). Nagyon terhes és nehéz feladat lehetett ez még a legjobb körülmények között is. Ebben az esetben azonban még nehezebb volt, mivel egy hamis próféta megkérdőjelezte Jeremiás hitelességét. Ezen a héten betekintünk az igazság és a tévedés küzdelmébe, amely az emberek szívéért és elméjéért folyik. Meglátjuk azt is, hogyan lehet a kegyelem üzenete valójában hamisság.

Jeremiásnak tilos volt gyászolni, amikor mások gyászoltak, nem örülhetett, amikor mások örültek. Ezekben a helyzetekben Isten segíteni akart népének, hogy megértsék bűneik következményeit. A cél az volt, hogy térjenek meg, engedelmesskedjenek, és ezzel csökkentsék bűnös cselekedeteik következményeit.

JEREMIÁS MAGÁNYOS ÉLETE

Jeremiás élete és sorsa kétség kívül nem volt könnyű (s ezt a próféta elismerte). A körülmények azonban nehezebbek voltak, mint ma elképzeljük.

Olvassuk el Jer 16:1-13 verseit! Mi volt az Úr üzenete Jeremiáshoz? Még ha kemény is volt, hogyan válhatott volna áldássá a próféta számára (vö. Hós 1:1-3)?

Hóseás prófétával ellentétben, akinek feleségül kellett vennie egy parázna nőt, hogy bemutassa a nép lelki paráznsága következtében az Úr és népe között megromlott kapcsolatot, Jeremiás nem házasodhatott meg és nem lehettek gyermekei. Az izraeli kultúrában az ilyen szokás teljesen ismeretlen volt. Így Jeremiásra nézve súlyos terhet jelentett Isten eme parancsa, mivel segítőtársra, támogatásra szorult volna. A családalapítás Izrael életében elengedhetetlen, azért is, hogy ne halljon ki egyetlen család sem a nép közül. Miért nem alapíthatott családot Jeremiás? Azért, hogy saját bensőjében élje át, milyen lesz az a borzalmas idő, amikor minden családi kapcsolat megszűnik, és a fájdalom elviselhetetlen teherként nehezedik a túlélők vállaira. Jeremiás család nélküli szolgálata folyamatos intelemként és figyelmeztetésként hatott kortársaira.

Egyenesen botránykővé vált Jeremiás azáltal, amikor - Isten parancsára - nem mutatta ki részvétét a gyászoló családoknál. Nem lépett be olyan házba, ahol gyászoltak, hogy ezzel is gondolkozásra készítse a népet, mivel nem akartak Isten megtérésre és megújulásra vonatkozó hívására válaszolni. Cselekedete a jövőre mutatott, amikor Babilon minden örömeinek és ünneplésnek véget vet. Ezért az Úr megtiltotta Jeremiásnak a gyöngéd emberi kapcsolatokat, legyen az örömteli vagy gyászos. Élete és szenvedése példakép, ugyanakkor szemléltető tanulságot jelentett népének. Bárcsak hallgattak volna rá!

Ez a történet mennyiben segít nekünk értékelni az emberi támogatást, amelyet másoktól kapunk vagy amelyet másoknak adunk? Bármennyire is fontosak ezek az emberi kapcsolatok és a támogatás, hogyan tanulhatjuk meg, hogy a legjobb támogatás kizárólag az Úrtól származhat?

JEREMIÁS IGÁJA

Olvassuk el Jer 27:1-18 verseit! Mit tett Jeremiás Isten parancsára? Miért tűnt hitszegőnek azok előtt, akik ezt hallották?

Az iga, amelyet Jeremiás a testére erősített, félreérthetetlen jele volt annak a megalázott helyzetnek, amelyet katonai leigázásnak nevezünk. Úgy is fogalmazhatunk, hogy olyan prófécia beteljesedésének pillanatait élte át Jeremiás, amely rövidesen népére következik be. 5Móz 28:48 és 1Kir 12:4 verseiben már előfordul az „iga” kifejezés mint a leigázás szimbóluma. Jeremiásnak át kellett élnie fizikailag is, hogy mit jelent majd a babiloniaiak győzelme. Jeremiás fából készült igája, amelyet kötelekkel és szíjjakkal erősített a karjaira és a vállaira, másfél méter hosszú és nyolc centiméter vastagságú volt. A próféta üzenetének a lényege abban állt, hogy ha valamelyik nép fellázad Babilon ellen, akkor Isten úgy tekinti, mintha ellene lázadt volna fel, és az ellenszegülők kemény büntetésre számíthatnak az Úrtól. Az eredeti szövegből arra következtethetünk, hogy Jeremiásnak nemcsak magának kellett igát készítenie, hanem azoknak az idegen országok követeinek is, akik Izrael királyának a meghívására Jeruzsálemben tartózkodtak, és a katonai lázadást tervezgették Nabukodonozor ellen. Természetesen válaszuk azt tartalmazta, hogy harcolnak az idegen hódító ellen. Kétségtelen, hogy Jeremiás szavait nem fogadták örömmel.

Miért volt fontos Jer 27:5 üzenete (lásd még Dán 4:25)?

Itt újra megtalálható az az üzenet, amely végigvonul az egész Ó- és Újszövetségen: Isten a Teremtő és Mindenható az egész föld felett. Még a katasztrófának és káosznak tűnő helyzetben is (egy pogány nemzet uralkodik és leigáz) Isten ereje és tekintélye nyilvánul meg, amely az egyetlen reménység forrása a maradék számára.

Egy dolog iga alatt lenni. Viszont feltetted már magadnak a kérdést: Helyeztél-e már valakit igazságtalan elnyomás alá, és ha igen, akkor miért ne távolíthatnád el azt az igát?

PRÓFÉTÁK HARCA

A rossz hír az rossz hír önmagában is, és gyakran hallani sem akarjuk, máskor racionálisan próbáljuk értelmezni. Ez történt Júdában Jeremiással és az igával, amit azért viselt, hogy egyértelmű üzenetet közvetítsen a népnek. *„A népek tanácskozó testületének megdöbbenése határtalan volt, amikor Jeremiás, nyakában a rabság igájával, ismertette velük Isten akaratát”* (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 276. o.).

Olvassuk el Jer 28:1-9 verseit! Képzeld el, hogy Júdában élsz és nézed, hogy mi történik éppen. Látod a körülötted zajló eseményeket. Vajon kinek hinnél? Melyik félnek szeretnél hinni? Milyen okból hinnél inkább Hanániásnak, mint Jeremiásnak?

Jeremiás az Isten nevében emelte fel szavát, és Hanániás próféta is az Úr nevében jövendölt. Vajon melyikük az igaz és melyikük a hamis? Ma már egyértelmű számunkra a válasz. A kortársaknak nehéz volt a döntés, habár Jeremiás kijelentése a 8. és 9. versben lényeges: *a próféták a múltban ugyanazt az üzenetet hirdették, mint én most, ami a pusztulás és ítélet üzenete.*

„Jeremiás a papok és a nép jelenlétében komolyan kérte őket, engedelmessédjenek Babilon királyának az Úr által meghatározott időig. Júda népe előtt hivatkozott Hóseás, Habakuk, Sofoniás és mások próféciaira, akiknek dorgáló és intő tanításai megegyeztek az övével. Utalt olyan eseményekre, amelyek meg nem bánt bűnök büntetéseként történtek a meghirdetett próféciaik szerint. A menny ítéletei a múltban pontosan Isten szándéka szerint sújtottak le a megátalkodottakra, ahogy azt szolgálai által kinyilatkoztatta” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 277. o.).

Jeremiás ugyanazt kívánta elérni saját korában, mint amit mi is szeretnénk ma: *tanuljunk a múlt hibáiból, hogy ne kövessük el ugyanazokat, amelyeket elődeink elkövettek.* Ha nehéz volt hallgatni Jeremiást, akkor Hanániás ellentétes „szolgálatával” Jeremiás próféta feladata még nehezebbé vált.

Hanániás, akinek neve „Isten kegyelmes”, úgy tűnik, hogy a kegyelem és a megbocsátás üzenetét képviselte. Milyen tanulságot vonhatunk le ennek a hamis kegyelmet hirdető prófétának a példájából?

A VASBÓL KÉSZÜLT IGA

A próféták közötti harc nem csupán szavakból állt, hanem tettekből is. Istennek engedelmeskedve Jeremiás felerősítette a nyakába a faigát, ami szimbolikusan hirdette üzenetét a népnek.

Mi volt Hanániás cselekedetének prófétai jelentősége? Jer 28:1-11

Képzeld el, hogy miután Jézus megátkozta a fügefát (Mk 11:13, 19-21), valaki meghallgatva Jézus beszédét és látva a történeteket, azért, hogy megcáfolja a jóvendölést, egy új fügefát ültetett volna oda. Ezt tette Hanániás is Jeremiással és a jóvendöléssel, amit a vállára helyezett járom szimbolizált. Figyeljük meg Jeremiás reakcióját! Az Ige nem jegyzi fel, hogy mit mondott azután, hogy az iga eltört. Jeremiás megfordult és elment. Ha a történet itt fejeződne be, azt gondolnánk, hogy a próféta visszavonult.

Olvassuk el Jer 28:12-14 verseit! Mi történt ezek után? Mi volt Jeremiás újbóli üzenete?

Jeremiás válasza nem a bosszú üzenete volt: *mivel ezt tetted velem, én ezt vagy azt teszem majd veled*. Helyette egy újabb és egyértelműbb jóvendölést kapott az Úrtól. Hanániás eltörhette a fából készült járomot, de ki törheti el a vasigát? Isten azt üzenete, hogy a nép makacssága és engedetlensége miatt a helyzetén csak rontott. Ha azt gondolták, hogy a faiga rossz, akkor miért ne próbálhatták fel a vasigát?

Ki ne tanulta volna meg, hogy az önfejűség által a helyzet csak rosszabbá válik? Amikor az Úrral való kapcsolatról van szó, miért jobb mindig alárendelni magunkat neki azonnal, mint harcolni és helyzetünket súlyosbítani?

HAZUGSÁGOKBAN HINNI

„És monda Jeremiás próféta Hanániás prófétának: Halld csak, Hanániás! nem az Úr küldött téged, és te hazugsággal biztatod e népet” (Jer 28:15).

Arra a kérdésre, hogy kinek volt igaza, Jeremiásnak vagy Hanániásnak, hamarosan megérkezett a válasz. Jer 28:16-17 versei leírják a hamis próféta sorsát, ami teljesedett, ahogyan az igaz próféta megjövendölte. Hanániás, bár meghalt, mégis kárt okozott a népnek. Cselekedetei követték őt. Az embereket rávette, hogy a hazugságában bizzanak. A héber kifejezés, a *hifil* formája a „bízni” igének a műveltető szerkezetét jelenti. Hanániás meggyőzte, becsapta a népet, akik a hazugságában hittek, nem fizikai értelemben, hanem csalás által érte el célját. Annak ellenére, hogy nem az Úr küldte el, az Ő nevében prófétált, amivel nagy hatást ért el Júdában. Ráadásul Hanániás „kegyelemről”, „szabadulásról” és „megváltásról” szóló üzenete volt az, amit az emberek szívesen fogadtak, tekintettel a babiloni fenyegetettségére. Tehát ez hamis „evangélium” volt, a megváltás hamis üzenete, amit nem az Úr bízott rá. Amikor a népnek szüksége volt Jeremiás szavaira és a megváltás üzenetére, akkor ők inkább Hanániásra hallgattak, és ez tovább tetézte nyomorúságukat.

A következő igék milyen hasonlóságot mutatnak Jer 28:15 versével?

2Tim 4:3-4 _____

2Thesz 2:10-12 _____

A dolgok ma sem változtak: a nagy küzdelemben veszünk részt, a harcban, amely sok millió ember szívéért és lelkéért folyik. Sátán egyre több embert próbál elcsábítani, hogy a „hazugságban higgyenek”, amely sokféle formában és álruhában jelenik meg, azonban attól még hazugság marad. Jézus azt mondta: *„Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14:6)*. Sátán hazugságai szólhatnak mindenféléről, de nem tartalmazzák az igazságot, ami Jézusban van.

Milyen hazugságok terjedtek el saját kultúrádban manapság? Miért kell Jézusba és az Ő Igéjébe kapaszkodni, amely az egyetlen védelmet jelenti a hazugságokkal szemben?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Amint láthattuk, az emberek a pozitív hírekben hisznek inkább és nem a rosszokban. Hanániás üzenetében hittek és nem Jeremiásében. Ma is ugyanez történik. Sokan hisznek abban, hogy világunk idővel majd fejlődni fog. Azonban még egy olyan ateista, mint Terry Eagleton is nevetségesnek tartja ezt a gondolatot: „Ha létezett valaha kegyes mítosz vagy naiv babona, az a liberális és racionalista hit mindenképpen az, amely szerint pillanatnyi hibáktól eltekintve, biztos úton haladunk a jobb világ felé. Ez a törekeny győzelemhit a liberalizmus hősi korából ered, amikor a középosztály csillaga felemelkedőben volt. Napjainkban ez fej-fej mellett halad a cinizmussal, a szkepticizmussal és a nihilizmussal, amelyben ezek a tiszteletreméltó utódok korcsként élnek” (*Reason, Faith and Revolution: Reflections on the God Debate*. Kindle Edition, 70. o.).

Annak ellenére, hogy életünk bizonyos területein fejlődés látható, világunk önmagában kevés reményt és vigaszt nyújt hosszú távon. Ha reményt akarunk, akkor annak Istentől jövő reménynek kell lennie és nem földinek, természetfeletti és nem emberinek. Erről szól az evangélium is: Isten menyeyei és különleges, természetfeletti beavatkozása világunkban és életünkben. Enélkül mi más jutna nekünk, mint még több Hanániás és a hazugságaik?

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. Gondolj a föld jövőjére, pusztán csak emberi szempontból! Ígérettel teljesnek látod vagy félelmetesnek, veszélyesnek és bizonytalanságokkal telinek tűnik? Mire hivatkozol válaszáidban?
2. Jeremiás üzenete az volt, hogy Hanániás hazugságain lássanak túl és tanuljanak belőle. Ellen G. White írta: „Nem kell félnünk a jövőtől, kivéve, ha elfelejtkezünk arról az útról, amelyen az Úr vezetett bennünket, és ha megfeledkezünk tanításairól, amelyeket történelmünk során adott” (Ellen G. White: *Az utolsó napok eseményei*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 52. o.). Mit értett ez alatt? Mi volt a történelmünkben, amit az Úr tanított, amely segít felkészülni arra, ami biztosan bekövetkezik a jövőben?
3. Hanániás a kegyelem hamis ígérését hirdette. Melyek azok a hazug üzenetek a kegyelemről, amelyek ellen védekeznünk kell? A kegyelem természetesen az egyetlen reményünk, de ezt hogyan lehet hazugságként bemutatni?

SZEGEDI KOVÁCS GYÖRGY:
ÉN VAGYOK ÉN

1959 óta
mozduló kezem lábam óta
bádog lavóros fürdések óta
nem lány én
hanem fiú én
nem kétezer
vagy négyezer évvel ezelőtt én
pont most én
nem Afrikában
vagy az Északi-sarkon
pont Európában én
a Balcsitól nem messze
és magyarul én

vajon mi volt előbb
én
vagy a mag?

vagy az
Isten?